

22^ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΙΗΤΩΝ
ΑΠΟ 29/6 ΕΩΣ 3/7/2011 - ΛΑΡΙΣΑ
ΘΕΜΑ: «ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ»

ΚΩΝΣΤΑΝΣ ΔΗΜΑ

Αγαπητοί φίλοι ποιητές, καλησπέρα.
Θα ξεκινήσω την παρέμβασή μου με ένα ποίημά μου που φέρει τον τίτλο:

Ψάχνει ακόμα

*Κουράστηκε.
Να δαγκώνει με λύσσα.
Την απελπισία της.*

*Γεννήθηκε πρόσφυγας. Και ψάχνει. Ακόμα. Στις τρύπες
του Κόσμου. Τη μήτρα του Σύμπαντος.*

Ναι, γεννήθηκα πρόσφυγας και ήδη στην παιδική μου ηλικία είχα στρέψει το βλέμμα μου στο άπειρο σώμα του Σύμπαντος αναζητώντας εκεί τις απαντήσεις στα ερωτήματά μου. Με συνοδοιπόρο το πένθος από την απουσία της Μητέρας, την έψαξα παντού για να την ανακαλύψω στη φωτεινή λάμψη της Σελήνης.

Θυμάμαι

Τους δισταγμούς μου όταν διεισδύουσα στα μυστικά της μήτρας της Μητέρας-Γης.

Θυμάμαι

Τη συγκίνηση που είχα νιώσει όταν διέκρινα τη μαγεία των μαστών της λουσιμένων στην ασημένια λάμψη της Σελήνης.

Θυμάμαι

Την κραυγή που έβγαλα: «Είμαι μέρος της παλλόμενης καρδιάς της. Όλες μας είμαστε μέρος της!» (Έκτοτε η σκέψη αυτή με ακολουθεί.)

Έχοντας μεγαλώσει σε περιβάλλον συντροφικότητας, αλλά και με το τραύμα του πολέμου που δεν έλεγε να επουλωθεί, η ιδέα της αδελφότητας και της ειρηνικής συνύπαρξης είχε πάρει μέσα μου τέτοιες διαστάσεις ώστε αυτές να γίνουν η κινητήρια δύναμη να αναζητήσω τα αίτια που προκαλούν τον πόλεμο. Ως παιδί-θύμα πολέμου, με τρομάζει που ο κόσμος μας βαδίζει και πάλι προς έναν παγκόσμιο πόλεμο και φοβάμαι ότι θα θυσιάσουν μαζικά στο βωμό του πολέμου παιδιά όπως έγινε κατά τον εμφύλιο στη χώρα μας και όπως γίνεται πάντα σε περιόδους κρίσης.

Ιδιαίτερη θέση στην ποιητική μου πρόζα καταλαμβάνει ο Έρωτας, αφενός, επειδή ήταν ένας από τους σημαντικότερους θεούς της αρχαιότητας (μια από τις τρεις θεότητες που δημιούργησαν τον κόσμο, σύμφωνα με τη Θεογονία του Ησίοδου) και, αφετέρου, επειδή είναι ο πιο ανατρεπτικός κι επομένως και ο πιο καταλυτικός με αποτέλεσμα να δίνει εξαιρετικά πολύτιμες απαντήσεις στα ερωτηματικά μας. Ναι, ο Έρωτας έχει τη δύναμη να βγάλει όχι μόνο την πιο φωτεινή, αλλά και την

πιο σκοτεινή πλευρά μας. Η δύναμή της οδύνης που προκαλεί είναι τόσο μεγάλη που, αν δε μας σκοτώσει, μπορεί να μας διδάξει και να μας κάνει σοφούς όσο τίποτε άλλο. Ως επισφράγισμα της σκέψης μου για τον Έρωτα και για έναν περαιτέρω προβληματισμό θα αναφέρω ένα απόσπασμα από το "Κυανόχρωμα της μοναξιάς" (το τελευταίο μου έργο που το πρωτότυπο βρίσκεται υπό έκδοση στο Παρίσι):

Η ψυχή της σταμάτησε να υποφέρει. Ο Έρωτας έκανε ειρήνη μαζί της με την ευλογία της μητέρας του της Αφροδίτης.

Η Αρμονία, γέννημα της ένωσης αγάπης-μίσους, αγρυπνούσε δίπλα της.

Εκείνη ευγνωμονούσε τους Αρχαίους της οι οποίοι, έχοντας ανησυχήσει για τις θύελλες των πολέμων, ζήτησαν τη μεσολάβηση του Δία ο Άρης και η Αφροδίτη να δώσουν τη συγκατάθεση για τον γάμο της κόρης τους με τον Κόσμο προκειμένου να γαληνέψουν οι ψυχές των ανθρώπων.

Έπαψε πλέον να καταριέται τον σκανδαλιάρη Έρωτα για τη χαρά που ένωθε, από τη μια, να κάνει συνέχεια πόλεμο σαν το πατέρα του τον Άρη, και από την άλλη, να είναι αιώνια προσκολλημένος στη μητέρα του την Αφροδίτη παραμένοντας υποταγμένος στο θέλημά της.

Δεν κρατούσε πια κακία ούτε και στην Αρμονία που ήταν τόσο εύθραυστη. Και πώς να μην ήταν αφού ζούσε με τη συνεχή απειλή του πολέμου κάτω απ' τα βέλη που εκτόξευε πάνω της ο Έρωτας.

Γαληνεμένη έκανε τη σκέψη: Η ζωή είναι ένας αδιάκοπος αγώνας ανάμεσα στα αντίθετα. Ανάμεσα στα αρσενικά και θηλυκά στοιχεία της φύσης. Δύσκολο να εξισορροπήσεις. Εύκολο να προκαλέσεις πόλεμο μεταξύ τους. Πόλεμο απ' τον οποίο δεν μπορείς παρά να βγεις νικημένος ή νικητής.

Όσο κι αν εκτιμώ βαθιά το πνεύμα και την ψυχή του άντρα, δεν μπορώ ωστόσο να αγνοήσω το γεγονός ότι πίσω από κάθε ιδιοφυΐα βρίσκεται και μια γυναικεία μορφή. Όλο και περισσότερο αναρωτιέμαι: τι είναι ο κόσμος μας; Μήπως δε χτίστηκε πάνω στις αρχές που μας επέβαλαν οι άντρες; Τι είναι ο πολιτισμός μας; Μήπως δε βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στη φιλοσοφική σκέψη των αντρών; Ακόμη και η τριάδα είναι ανδροκρατούμενη. Δεν μπορώ να απαλλαγώ από την αίσθηση ότι υπεύθυνες για τα δεινά του ανθρώπου είναι η εκκλησία και η παιδεία, οι οποίες ενστάλαξαν στον κόσμο που ζούμε ένα σπέρμα αρσενικής και πατριαρχικής τυραννίας, οδηγώντας έτσι την κοινωνία μας στη βία και στη διαφθορά. Είναι καιρός να σταματήσει η πάλη μεταξύ των δύο φύλων και να αναγνωρίσουμε επιτέλους την ουσιαστική συμβολή της Μεγάλης Μητέρας στην ανθρώπινη ύπαρξη.

Ποια είναι η στάση μας απέναντι στη Μητέρα Γη; Σε εκείνη που μας ανέθρεψε και μας προστάτηψε; Σίγουρα δε θα πρέπει να αισθανόμαστε ιδιαίτερα περήφανοι, αν κάτσουμε κι αναλογιστούμε τη θέση μας. Κοιτάζοντας με διαύγεια τι συμβαίνει γύρω μου και πέρα απ' τα σύνορα, η συνείδησή μου ως ποιήτριας μου λέει πως οφείλουμε να ξαναβρούμε τη χαμένη μας ταυτότητα, ώστε να μπορέσουμε ν' αποκαταστήσουμε την ισορροπία που έχουμε διαταράξει.

Όλη η πορεία της ζωής μου, στη διάρκεια της οποίας είχα αλλάξει πολλούς τόπους και ήμουν συχνά εκτεθειμένη στη διάθεση της έχθρας των συνανθρώπων και των κοσμικών στοιχείων, με έκανε να συνειδητοποιήσω ότι δεν είναι τυχαίο που εγκαταστάθηκα στην Αμνισσό, το αρχαίο λιμάνι της Κνωσού όπου ο πολιτισμός

είχε φτάσει στο απόγειό του χάρη στην ισορροπία που επικρατούσε εκεί ανάμεσα στα αρσενικά και θηλυκά στοιχεία. Θα το πω απλά: Όπως γνωρίζουμε, τα δυο χαρακτηριστικά σύμβολα της μινωικής Κρήτης είναι η θεά των φιδιών και ο ταύρος. Η θεά των όφρων που παριστάνει τη Γη και τη Σελήνη, δηλαδή το θηλυκό στοιχείο της φύσης και ο ταύρος που συμβολίζει τον Ουρανό και τον Ήλιο, δηλαδή το αρσενικό της στοιχείο συμβολίζουν ουσιαστικά τις δυο όψεις του Κόσμου. Οι δυο αυτές όψεις, που συνήθως βρίσκονται σε πάλη, στη μινωική Κρήτη βρισκόταν σε τέλεια αρμονία. Γι' αυτό και ο πολιτισμός μπόρεσε και άνθισε εκεί!

Το φίδι που είναι ένα από τα πιο σημαντικά σύμβολα της Σελήνης και κατά συνέπεια της θηλυκής όψης της φύσης, θεωρείται ότι μοιράζει γονιμότητα και γνώση. Τον τελευταίο καιρό είμαστε μάρτυρες συνταρακτικών γεγονότων. Η κρίση που βιώνουμε δεν είναι όμως μόνο οικονομική. Είναι, κατά την άποψή μου, κυρίως πολιτισμική και πάνω απ' όλα εκπαιδευτική. Δυστυχώς δεν έχουμε ακόμη καταλάβει πόσο σημαντική είναι η παιδεία και σε τι σημείο παρακμής βρίσκεται σήμερα. Ο κόσμος ωστόσο αλλάζει και μάλιστα από τα θεμέλιά του και θα αλλάξει ριζικά στο απώτερο μέλλον. Και η αλλαγή που συντελείται, η αλλαγή που θα ανατρέψει τα πάντα, η αλλαγή που θα αλλάξει τον κόσμο όσο καμιά άλλη, οφείλεται στην όλο και πιο ουσιαστική παρουσία της Γυναίκας. Η γυναικεία φωνή, που υπάρχει και μες στον άντρα, είναι εκείνη που κάνει τον άνθρωπο να σέβεται, μέσα στη σταθερότητα και την πίστη που διακρίνουν την αγάπη, την ελεύθερη έκφραση του έρωτα. Η γυναικεία φωνή είναι εκείνη που αντιτάσσει στον πόλεμο και στον ανταγωνισμό την ειρήνη και τη συνεργασία. Η γυναικεία φωνή είναι ακόμα εκείνη που διεκδικεί τη δίκαιη κατανομή των εργασιών και αγαθών τόσο στο σπίτι όσο και έξω από αυτό. Σιγά-σιγά, θα φανερωθεί ο προορισμός της Θηλυκής Αρχής και τούτο μέσα από τη γυναίκα που κουβαλά το σπέρμα της Μεγάλης, της Συμπαντικής Μητέρας. Η ευλογημένη προσφορά της στην ανθρωπότητα είναι η δυνατότητά της να κατανοεί και να αγαπά φέρνοντας στο νου μας τα λόγια του Ελιφάς Λεβί: «Ο άντρας είναι αγάπη στη διάνοια, η γυναίκα είναι διάνοια στην αγάπη».

Επιτρέψτε μου εδώ να προσθέσω ότι όπως μας είναι ζωτικής σημασίας και τα δυο ουράνια σώματα, ο Ήλιος και η Σελήνη, που στην μυθολογία μας συμβολίζουν **τα δίδυμα αδέρφια** ο Απόλλων και η Άρτεμις, έτσι πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη και τη σκοπιά της γυναίκας γύρω από τη συμπαντική αλήθεια, αν θέλουμε να ζούμε σε μια ισορροπημένη κοινωνία.

Για μένα δεν τίθεται θέμα ότι ο προορισμός της Γυναίκας είναι να σταθεί δίπλα στον άντρα και όχι να τον πολεμά, ο προορισμός της Μάνας να αγκαλιάζει όλα της τα παιδιά και όχι να τα στέλνει στο πόλεμο, όπως μας έκαναν να πιστεύουμε ακόμη και για την κοινωνία της Σπάρτης όπου, αν το ψάξουμε καλά, θα δούμε ότι σε καμιά άλλη ελληνική πόλη το θηλυκό φύλο δεν υπήρξε τόσο σεβαστό, τιμημένο και ελεύθερο. Η θέση της Γυναίκας στη Σπάρτη υπήρξε ανάλογη μ' εκείνη που υπήρξε στη Μινωική Κρήτη. Έχει όμως πολύ δρόμο να διανύσει η ανθρωπότητα μέχρι να μάθει να μην καταστρέφει ολοσχερώς τους τόπους λατρείας της Γυναίκας, να μη διαστρεβλώνει την ιστορική αλήθεια γύρω από αυτήν και να έχει την καλή διάθεση να τη μελετήσει ορθά και χωρίς προκαταλήψεις. Δεν θα επεκταθώ περισσότερο πάνω στο ζήτημα της Σπάρτης, αφήνω στους ιστορικούς να κάνουν τη δουλειά τους. Εγώ μιλάω ως ποιήτρια και η διαίσθησή μου ως ποιήτριας μου λέει ότι τα πάντα έχουν ανατραπεί για να μπουν σε έναν καινούριο δρόμο την πορεία του οποίου καλούμαστε, αναπόφευκτα, να ακολουθήσουμε. Δεν έχουμε καταλάβει ακόμα ότι όλες αυτές οι αλλαγές που βιώνουμε γίνονται για να μπουν σε ισορροπία τα αρσενικά και θηλυκά στοιχεία της φύσης. Η ιδέα της ισορροπίας αναδύεται ξανά. **Η πλήρης εκδήλωσή της είναι που θα μας οδηγήσει στην αδερφοσύνη και κατά συνέπεια στην παγκόσμια ειρήνη.** Δυστυχώς δεν έχουμε φτάσει ακόμη ούτε στο απαραίτητο επίπεδο για να είμαστε σε θέση ν' αγαπήσουμε με τις διαστάσεις της Μεγάλης Μητέρας ώστε να ενωθούμε με τα

δεσμά της αδελφοσύνης, μα ούτε έχουμε αποκτήσει τη γνώση για να μπορέσουμε να υιοθετήσουμε το ρόλο που απαιτεί την ανάληψη μιας αέναης δράσης παραμένοντας ταυτόχρονα πέρα και έξω από το επίπεδο της δράσης, προκειμένου ν' ακολουθήσουμε την κίνηση της φύσης, υποταγμένης στο νόμο που διέπει ολόκληρο το σύμπαν, η μόνη εγγύηση για την ισορροπία στη φύση και την παγκόσμια ειρήνη.

Με δυο λόγια ο κόσμος αλλάζει, αλλά για να πάρει τη σωστή κατεύθυνση, πρέπει ο άνθρωπος να μάθει να αγαπά και να σκέφτεται σωστά, πράγμα που θα επιτευχθεί μόνο με μια ουσιαστική παιδεία όπου καλείται να παίξει καθοριστικό ρόλο η Γυναίκα.

Και, ως γυναίκα:

Dum spiro spero

*Με πιθανότητα θολή
μα με μάτια που διψάνε
για φως
και με καρδιά που ποθεί
αδελφοσύνη και ειρήνη
ονειρεύομαι κι ελπίζω*